

UVODNIK

Svezak pred vama opsegom je popriličan, a sadržajem raznovrstan. Vjerujemo da će svatko u njemu pronaći nešto što će mu proširiti znanje, posebno ga zainteresirati, pomoći mu u svakodnevnom radu ili ga možda potaknuti na diskusiju.

U bloku izlaganja s godišnjega savjetovanja Hrvatskoga arhivističkoga društva članke smo okupili oko teme Norma ISO 15489 – Upravljanje spisima. Premda je središnje izlaganje o zahtjevima i pretpostavkama norme izostalo, prilozi koje objavljujemo bez sumnje su vrijedni pozornosti. U članku *Stanje i prioriteti rada arhivske vanjske službe u Hrvatskoj* daje se pregled stanja na temelju podataka dobivenih anketom te se iznose ocjene i prijedlozi u svezi s budućim radom te službe u hrvatskim arhivima. Utemeljen na teorijskim postavkama i praktičnim rješenjima novih sustava razredbe u kanadskom i australskom spisovodstvu, članak *Problemi izradbe funkcionalnih klasifikacijskih sustava* analizira funkcionalne klasifikacijske sustave u odnosu na one predmetno utemeljene, s naznakom problema koji se javljaju pri njihovu oblikovanju u hrvatskoj praksi. U članku *Prikaz projekta Uredsko poslovanje – prijem i obrada akata ...* opisuju se funkcije aplikacije za uredsko poslovanje u Gradskom zavodu za automatsku obradu podataka u Zagrebu, slijedom koji prati odredbe Uredbe o uredskom poslovanju i uz nekoliko ilustracija obrazaca za rad korisnika. Blok zatvara članak o pozitivnoj slovenskoj praksi suradnje arhivske struke i državne uprave u kreiranju spisovodstvenoga programa LOTUS NOTES – Spis.

Tri članka o povijesti institucija u razdoblju socijalizma prilozi su poznavanju ustroja, funkcija, nadležnosti i međusobnih veza stvaratelja, koji mogu bitno olakšati oblikovanje fondova, njihovo sređivanje i opis. Tematiziraju Sabor NRH, ustroj i djelovanje njegovih radnih tijela i obaju njegovih vijeća tijekom dvaju saborskih saziva 1953-63, sažeti pregled uprave u Hrvatskoj 1945-1953. u kontekstu odnosa i veza sa saveznom upravom, administrativno-centralistički način upravljanja i ulogu republičkih ministarstava i Vlade NRH, te na primjerima stvaratelja nadležnih za otкуп i promet prehrambenim proizvodima i prehrambene industrije problematiziraju način oblikovanja arhivskih fondova (1945-1952): da li uprave i direkcije iz poslijeratnog perioda smatrati podfondovima u sastavu ministarstava i savjeta ili samostalnim fondovima?

Prilog o digitalizaciji Zbirke fotografija Službe državne sigurnosti RSUP-a SRH u programu Saperion, kojom će se proširiti mogućnosti njezina korištenja odnosno pretraživosti, zacijelo će biti poticajan i za druge ustanove koje namjeravaju prići digitalizaciji svojih zbirki. Članak o arhivskim fondovima iz oblasti gospodarstva u Državnom arhivu u Sisku upoznaje s gradivom gospodarskih stvaratelja (poglavito u industriji), posljednjih godina pomalo zapostavljenih u domaćim arhivi-

stičkim izdanjima. Prilog pak o postupcima za identifikaciju filmskoga gradiva kao temelju za njegovo vrednovanje (interpretaciju) i zaštitu, svojevrsan je priručnik za obuku filmskih arhivista. U odnosu na prilog Ante Strgačića u *Arhivskom vjesniku* iz 1959, koji obrađuje zbirku matičnih knjiga u Državnom arhivu u Zadru, popis matičnih knjiga s područja Šibensko-kninske županije potpuniji je popis matica jedne županije bez obzira gdje se one nalaze. Članak makedonskoga kolege o uzajamnoj povezanosti na zaštiti dokumentarnoga materijala i arhivskoga gradiva te o suradnji Državnoga arhiva Republike Makedonije i stvaratelja, s težištem na zakonskim odredbama, koristan je predložak za usporedbu, pa i moguća usvajanja dobrih rješenja, a donosimo i ogled odnosno reakciju na hrvatsku arhivsku zakonsku regulativu nakon 1990. u usporedbi s propisima prije demokratskih promjena. U *Vjesniku* su i prilozi o različitim aspektima dostupnosti i korištenja arhivskoga gradiva (pravo pristupa, politika dostupnosti arhiva, određenje i ciljevi korisničke službe u arhivima) i utjecajima koji na to imaju nove informacijske tehnologije te o problemima arhiviranja izvora prikupljenih metodom usmene povijesti, dilemama i rješenjima kod preuzimanja, čuvanja i davanja na korištenje video ili audio-zapisa, riječju o problemima s kojima će se neminovno susreti i hrvatski arhivisti.

Pri kraju, veseli nas prvi prilog studenta arhivistike u *Vjesniku*, o životu i znanstvenom radu Josipa Nagya s temeljitom bibliografijom njegovih radova, prvotno nastao kao seminarski rad u okviru kolegija Arhivistike. Dok čekamo nove studentske priloge, valja izraziti zadovoljstvo množinom izvješća i prikaza i još jednom zahvaliti novim i starim suradnicima.

Žalosti pak što u rubrici u kojoj bismo željeli imati najmanje priloga, ovaj put imamo čak tri. Opraštamo se, naime, od zaslužnih kolegica i kolega Danice Božić-Bužančić, Davorina Eržišnika i Rudolfa Helija.

Dok budete kritički listali svezak imajte na umu da je riječ o rezultatu zajedničkih i vrlo ozbiljnih napora pedesetak ljudi, od kojih je svaki ponaosob zaslužan, ali i odgovoran, za svoj prinos. Uredništvo je odrađenim poslom zadovoljno; ostaje nam nadati se da ćete biti i vi.

Uredništvo